31973L0148



# NÕUKOGU DIREKTIIV,
# 21. mai 1973,
# liikmesriikide kodanikele seoses asutamise ja teenuste osutamisega seatavate liikumis- ja elamispiirangute kaotamise kohta ühenduse piires

(73/148/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 54 lõiget 2 ja artikli 63 lõiget 2,

võttes arvesse asutamis- ja teenuste osutamise vabaduse piirangute kaotamise üldprogramme, [1] eriti nende II jaotist,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, [2]

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust [3]

ning arvestades, et:

asutamislepingus ning asutamis- ja teenuste osutamise vabaduse piirangute kaotamise üldprogrammide II jaotises ette nähtud isikute vaba liikumine eeldab liikmesriikide kodanikele, kes soovivad teise liikmesriigi territooriumile elama asuda või seal teenuseid osutada, seatavate liikumis- ja elamispiirangute kaotamist ühenduse piires;

asutamisvabaduse võib täiel määral saavutada üksnes juhul, kui seda soovivatele isikutele antakse alaline õigus riigis elada; teenuste osutamise vabadus eeldab, et teenuseid osutavatel ja saavatel isikutel on teenuste osutamise ajal õigus riigis elada;

nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivis liikmesriikide kodanikele seoses asutamise ja teenuste osutamisega seatavate liikumis- ja elamispiirangute kaotamise kohta ühenduse piires [4] sätestati selles valdkonnas füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisele kohaldatavad reeglid;

nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta direktiiviga liikmesriikide töötajate ja nende perekondade liikumis- ja elamispiirangute kaotamise kohta ühenduse piires, [5] millega asendati 25. märtsi 1964. aasta sama pealkirja kandnud direktiiv, [6] muudeti töötajate suhtes kohaldatavaid reegleid;

füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende perekondade ühenduse piires liikumise ja elamisega seotud sätteid tuleb samuti parandada;

välisriigi kodanike liikumise ja elamisega seonduvate avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt õigustatud erimeetmete kooskõlastamist reguleeritakse nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiiviga, [7]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

*Artikkel 1*

1. Liikmesriigid kaotavad käesolevas direktiivis ettenähtud korras järgmiste isikute liikumis- ja elamispiirangud:

(1) EÜT 2, 15.1.1962, lk 32/62 ja 36/62.
(2) EÜT C 19, 28.2.1972, lk 5.
(3) EÜT C 67, 24.6.1972, lk 7.
(4) EÜT 56, 4.4.1964, lk 845/64.
(5) EÜT L 257, 19.10.1968, lk 13.
(6) EÜT 62, 17.4.1964, lk 981/64.
(7) EÜT 56, 4.4.1964, lk 850/64.

a) liikmesriigi kodanikud, kes elavad teises liikmesriigis või soovivad teise liikmesriiki elama asuda, et tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjana või osutada selles riigis teenuseid;

b) liikmesriikide kodanikud, kes soovivad minna teise liikmesriiki teenuse saajana;

c) sellise kodaniku abikaasa ja alla 21aastased lapsed sõltumata nende kodakondsusest;

d) sellise kodaniku ja tema abikaasa ülalpeetavad ülenejad ja alanejad sugulased sõltumata nende kodakondsusest.

2. Liikmesriigid hõlbustavad lõike 1 punktides a ja b nimetatud kodaniku või tema abikaasa teise pereliikme lubamist oma territooriumile, kui see pereliige on kodaniku või tema abikaasa ülalpeetav või elas päritoluriigis nendega koos.

*Artikkel 2*

1. Liikmesriigid annavad artiklis 1 nimetatud isikutele õiguse oma territooriumilt lahkuda. Selle õiguse kasutamiseks piisab kehtiva isikutunnistuse või passi esitamisest. Pereliikmetel on samasugune õigus nagu kodanikul, kelle ülalpeetavad nad on.

2. Liikmesriigid väljastavad kooskõlas siseriiklike seadustega oma kodanikele isikutunnistuse või passi, kus on märgitud eelkõige isiku kodakondsus, või pikendavad sellise passi või isikutunnistuse kehtivusaega.

3. Pass peab kehtima vähemalt kõikides liikmesriikides ja nendes riikides, kust isik peab ühest liikmesriigist teise siirdudes läbi sõitma. Kui pass on ainus dokument, mille alusel isik võib seaduslikult riigist lahkuda, peab selle kehtivusaeg olema vähemalt viis aastat.

4. Liikmesriigid ei või artiklis 1 nimetatud isikutelt nõuda väljasõiduviisat ega esitada neile muid samaväärseid nõudeid.

*Artikkel 3*

1. Liikmesriigid lubavad artiklis 1 nimetatud isikutel oma territooriumile siseneda kehtiva isikutunnistuse või passi esitamisel.

2. Isikutelt, välja arvatud pereliikmetelt, kellel ei ole ühegi liikmesriigi kodakondsust, ei või nõuda sissesõiduviisat ega esitada neile muid samaväärseid nõudeid. Liikmesriigid tagavad sellistele isikutele kõik võimalused vajalike viisade saamiseks.

*Artikkel 4*

1. Iga liikmesriik annab teiste liikmesriikide kodanikele, kes asuvad tema territooriumile elama, et tegutseda seal füüsilisest isikust ettevõtjana, alalise õiguse riigis elada, kui sellise tegutsemisega seotud piirangud on asutamislepingu kohaselt kaotatud.

Elamisõiguse tõendamiseks väljastatakse dokument nimega "Euroopa ühenduste liikmesriigi kodaniku elamisluba". Kõnealune dokument kehtib vähemalt viis aastat alates selle väljastamise kuupäevast ning on automaatselt pikendatav.

Riigis elamise vaheajad, mis ei ületa kuut järjestikust kuud, ja eemalviibimine seoses ajateenistusega ei mõjuta elamisloa kehtivust.

Kehtivat elamisluba ei või artikli 1 lõike 1 punktis a nimetatud kodanikult ära võtta üksnes põhjusel, et ta ei tööta, kuna on haiguse või õnnetuse tagajärjel ajutiselt töövõimetu.

Igale liikmesriigi kodanikule, keda ei ole esimeses lõigus nimetatud, kuid kellel on teise liikmesriigi seaduste kohaselt õigus selle liikmesriigi territooriumil töötada, antakse õigus viibida liikmesriigis vähemalt sama aja jooksul, kui on isikule antud tööloa kehtivusaeg.

Esimeses lõigus nimetatud kodanikel, kelle suhtes kohaldatakse töökoha vahetuse tõttu eelmise lõigu sätteid, säilib elamisluba kuni selle kehtivusaja lõpuni.

2. Teenuseid osutavatele ja saavatele isikutele antakse riigis elamise õigus teenuste osutamise ajaks.

Kui see aeg on pikem kui kolm kuud, väljastab liikmesriik, kelle territooriumil teenuseid osutatakse, elamisõiguse tõendamiseks elamisloa.

Kui see aeg ei ole pikem kui kolm kuud, piisab isiku territooriumil viibimiseks isikutunnistusest või passist, mille alusel ta on

territooriumile sisenenud. Liikmesriik võib isikult siiski nõuda, et tateataks liikmesriigi territooriumil viibimisest.

3. Pereliikmele, kes ei ole ühegi liikmesriigi kodanik, väljastatakse elamisõigust tõendav dokument, mis kehtib võrdselt kodanikule, kelle ülalpeetav ta on, väljastatud dokumendiga.

*Artikkel 5*

Liikmesriigis elamise õigus kehtib kogu asjaomase liikmesriigi territooriumil.

*Artikkel 6*

Liikmesriik võib isikult, kes taotleb elamisluba või riigi territooriumil viibimise õigust, nõuda üksnes järgmisi dokumente:

a) isikutunnistus või pass, mille alusel ta on liikmesriigi territooriumile sisenenud;

b) tõendus selle kohta, et isik kuulub ühte artiklites 1 ja 4 nimetatud isikute kategooriatest.

*Artikkel 7*

1. Liikmesriigi kodanikele antavad elamisõigust tõendavad dokumendid väljastatakse ja neid pikendatakse tasuta või summa eest, mis ei ületa lõive ja makse, mida tuleb maksta selle riigi kodanikel isikut tõendavate dokumentide väljastamise korral. Neid sätteid kohaldatakse ka elamisõigust tõendavate dokumentide väljastamiseks ja pikendamiseks nõutavate dokumentide ja tõendite suhtes.

2. Artikli 3 lõikes 2 nimetatud viisad väljastatakse tasuta.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed lihtsustamaks lõikes 1 nimetatud dokumentide saamise formaalsusi ja korda nii palju kui võimalik.

*Artikkel 8*

Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi sätetest kõrvale kalduda üksnes avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu huvides.

*Artikkel 9*

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed kuue kuu jooksul alates direktiivi teatavaks tegemisest ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Nad teatavad komisjonile õigusnormidesse tehtud muudatustest, mille eesmärk on lihtsustada seoses asutamise ja teenuste osutamisega artiklis 1 nimetatud isikute liikumiseks ja elamiseks vajalike dokumentide väljastamise formaalsusi ja korda.

*Artikkel 10*

1. Nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivi liikmesriikide kodanikele seoses asutamise ja teenuste osutamisega seatavate liikumis- ja elamispiirangute kaotamise kohta ühenduse piires kohaldatakse kuni käesoleva direktiivi rakendamiseni liikmesriikide poolt.

2. Lõikes 1 nimetatud direktiivi alusel väljastatud elamisõigust tõendavad dokumendid kehtivad oma kehtivusaja lõpuni.

*Artikkel 11*

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 21. mai 1973

*Nõukogu nimel*

*eesistuja*

E. GLINNE